

Nr 1056

Av herr **Pettersson, Karl, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 115, angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1969/70, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1217 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 115 år 1969 redovisas uppgång i konjunkturen för vårt land. Konjunkturuppgången är emellertid inte någon helhetsbild för landets olika delar.

Antalet till arbetsförmedlingarna anmälda obesatta platser har enligt propositionen stigit mycket kraftigt, men arbetslösheten har emellertid — trots denna höga efterfrågan i vissa delar av landet — dröjt kvar på i det närmaste samma nivå som registrerades under motsvarande period år 1968.

De obesatta platserna var i april ca 55 000 eller ungefär lika många som samma månad det utpräglade högkonjunkturåret 1965.

Till arbetsförmedlingarna registrerade arbetslösa uppgick i april i år till närmare 43 000, vilket är nästan dubbelt så många som motsvarande månad år 1965.

Till dessa 43 000 arbetslösa kommer 19 000 sysselsatta vid beredskapsarbeten och 37 000 i omskolningsverksamhet. Tillsammans blir det ca 99 000 som var arbetslösa, sysselsatta vid beredskapsarbeten eller placerade i omskolning. Huvudparten av dessa hänför sig till de sysselsättningssvaga områdena i landet.

I redovisningen anges också att skillnader framstår klart vid en jämförelse mellan registrerad arbetslöshet och anmälda lediga platser för skilda regioner. I april fanns i storstadslänen tre obesatta platser per registrerad arbetslös medan det i skogslänen fanns tre arbetslösa för varje obesatt plats. Arbetslösheten i skogslänen har hittills i år varit högre än för ett år sedan, i övriga län har den varit lägre.

När det gäller antalet lediga platser och antalet arbetslösa får också hänsyn tas till att det till ett stort antal arbetstillfällen inte finns så många sökande, bl. a. beroende på arbetsställets krav på kvalifikationer, som icke i önskvärd omfattning uppfylles av de arbetssökande.

Av det anförda framgår att skogslänens innevånare kommit i ett ännu sämre försörjningsläge än vad tidigare varit fallet.

I propositionen framhålles att en geografisk omflyttning av arbetskraft framstår som mycket angelägen. På grund härav vill Kungl. Maj:t att arbetsmarknadsstyrelsen tills vidare försöksvis får utbetala hyrestillskott i an-

slutning till att den flyttande slutgiltigt byter bostadsort. Hyrestillskottet är avsett som ett alternativ till nuvarande s. k. bortavistelsebidraget, vilket avser att täcka merkostnaderna för hushåll på två orter.

Ofta medför byte av bostadsort att fullvärdig bostad på den tidigare bostadsorten kommer att stå outnyttjad. I en del fall måste också samhället lösa in bostaden i fråga. Samtidigt uppstår på den nya bostadsorten överhettning i efterfrågan på bostäder och svårighet att få bostad. På grund härav är det många gånger en fördel att den som erhåller arbete på annat håll kan behålla sin bostad på den tidigare bostadsorten. Denna möjlighet bör därför finnas kvar.

Försöksverksamheten med hyrestillskott bör således vara ett komplement till bortavistelsebidraget och inte komma att användas som ett instrument för att kunna styra folkomflyttningen från vissa områden av landet till ett annat.

I propositionen framhålles åtgärderna att omflytta arbetskraften såsom nödvändiga för att hindra en överansträngning av resurserna i Syd- och Mellansverige och att de skall leda till en förbättring av sysselsättningsläget i skogslänen.

En ökad förflyttning av arbetskraft från skogslänen till tätortsregionerna bidrager givetvis till en förbättring av sysselsättningsläget i skogslänen, men det motverkar också de i 1969 års statsverksproposition framförda synpunkterna innebärande att ökade möjligheter skall ges till sysselsättning i regioner med låg sysselsättningsgrad och en begränsning av expansionen i tätortsregionerna.

Det sägs i all korthet i proposition nr 115 att ytterligare åtgärder måste vidtas för att skapa nya sysselsättningstillfällen i skogslänen. Bl. a. omnämns inrikesministerns inbjudan till Industriförbundet till överläggningar om ett närmare samarbete mellan staten och näringslivet för att främja en bättre regional balans. Möjligheterna att lokalisera företag till livskraftiga orter i sysselsättningssvaga regioner skall snabbt inventeras sägs det.

Enligt vår mening bör denna senare del av sysselsättningspolitiken drivas med större kraft. Misströstan om möjligheten till lönsam företagsamhet håller på att bli ett svårt handikapp i skogslänens utveckling. Det är angeläget att genom konkreta åtgärder snabbt återge folket i dessa bygder tro på att företagssatsning är i samhällets intresse och att regering och riksdag är beredda att medverka till ett gynnsammare näringsklimat och fler sysselsättningstillfällen i gles- och avfolkningsbygderna.

Den nämnda snabba inventeringen måste enligt vår mening också följas av snara åtgärder för att till skogslänen kunna lokalisera och/eller utbygga lämpliga företag.

I första hand bör åtgärderna inriktas på att skaffa sysselsättningstillfällen inom de sysselsättningssvaga regionerna för att kunna behålla dessa delar av landet vid liv.

Med anledning av vad här anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta

att försöksverksamheten med hyrestillskott skall insättas som ett komplement till bortavistelsebidraget vid sysselsättning på annan ort än hemorten,

att införandet av hyrestillskott vid sådan sysselsättning icke skall användas som instrument för att kunna styra folkomflyttningen från vissa områden av landet till ett annat område,

att samarbetet mellan industridepartementet och Industrieförbundet och en snabb inventering av möjligheterna att lokalisera företag till livskraftiga orter i sysselsättningssvaga regioner forceras och följs av snabba åtgärder för att uppfylla detta mål, samt

att åtgärder i första hand vidtas för att skaffa arbetstillfällena i de sysselsättningssvaga regionerna och att sådana åtgärder prioriteras före omflyttning av arbetskraft till andra delar av landet.

Stockholm den 14 maj 1969

Karl Pettersson (m)

Gunvor Stenberg (m)

Bertil Strandberg (m)

Nr 1057

Av herr **Olsson, Manne, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 112, med förslag till lag om ändring i landsingslagen den 14 maj 1954 (nr 319), m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1212 i Andra kammaren)

Stockholm den 14 maj 1969

Manne Olsson (s)

Lilly Ohlsson (s)

Otto Stadling (s)

Einar Dahl (s)

Eric Carlsson (cp)